

País Valencià

La trista, trista història del meu país

El País Valencià va començar a existir oficialment al 1238, en aquella època conformat com a Regne dins la Corona d'Aragó, amb la conquesta de la ciutat de València, penó quatríbarat en mà, per Jaume I rei cristià d'Aragó. No hi hagué en aquell temps una imposició dura cristiana per part dels repobladors aragonesos (per la part interior) i catalans (per la zona costanera) sobre el poble musulmà, que continuà treballant les terres per als senyors cristians, ja que al Regne li convenia l'existència de mà d'obra per poder créixer. Fins que al segle XVII s'expulsaren els musulmans del Regne, la qual cosa provocà una crisi demogràfica que no es recuperaria fins un segle després.

De manera que al País Valencià han hi hagut multitud d'influències culturals, des dels propis íbers, passant per les construccions romanes, més tard l'evolució de la distribució hidrogràfica per part dels musulmans, i per últim la vessant cristiana.

Fou aleshores quan gràcies al mestizatge conformat per la població musulmana, i la cristiana esdevindrien en el que coneguem per 'cultura valenciana'. Però com es mantenia viva aquesta cultura? No eren ni molt menys els nobles senyors, ni els reis, ni la militància burgesa, sinó el poble civil, el poble que treballava era el que per mitjà dels seus afers quotidians anava perpetuant unes costums i tradicions, la utilització de distints materials, de sistemes de regadiu, de construccions, etc. Com deiem, des dels íbers fins a l'actualitat han sigut els esclaus / treballadors els qui ha marcat l'evolució del poble.

La cultura valenciana ni és romana, ni musulmana, ni cristiana. Sòlament, i no per això despreciable, la cultura és obra dels treballadors que construïen amb tècniques romanes i llauraven i regaven amb tècniques musulmanes amb les seues naturals evolucions. La població civil no s'enterava del que passava al govern romà, ni musulmà, ni cristià, només sabia que si no treballava no menjava, fos per al patró, senyor, o rei que fos. De la mateixa manera la llengua no fou imposada pel rei Jaume I, ja què ell no s'expressava al poble en valencià (o català), i quan ho feia era per escrits que com a bon cristià li escrivien en llatí. També fou el poble ras, els immigrants catalans vinguts com a repobladors qui començaren a parlar-lo en distints indrets del Regne, al mateix temps que es parlava castellà o àrab (aquest últim fins l'expulsió musulmana).

En Jaume I, dotà al Regne de València d'institucions, moneda i lleis pròpies (furs), i manà que tots els successors a la corona juraren els furs i defensaren la integritat del Regne de València, cosa que empenyà a la noblesa aragonesa, que veia esvaïr-se l'oportunitat d'extendre els seus dominis cap al sud. En aquell aspecte, la divisió administrativa de la Corona d'Aragó era, per a l'època, prou descentralitzada.

El pas dels segles i els canvis de poder entre nobles, senyors i reis conduí a la castellanització de gran part de les zones valencianoparlants. Però no va ser fins la desfeta d'Almansa al 1707 quan Felip V (d'Anjou) i Carles d'Àustria, jugant-se la corona dels regnes d'Espanya, entraren en el que seria la Guerra de Succesió, eixint el primer com a vencedor. La victòria de Felip de Borbó, amb una forta tradició familiar centralista, com a càstig per recolzar al candidat Carles, que va jurar els furs per guanyar-se aliats, reaccionà amb l'abolició dels furs de cadascún dels regnes de la Corona d'Aragó i la imposició de les lleis castellanès.

Una volta més, el poble treballador va servir d'objecte, de víctima dels enganys, massacres i pretensions del poder i la burgesia. No era interès de la noblesa promoure la cultura valenciana, continuava sent cosa natural del poble la perpetuació i evolució cultural valencianes. No eren els aristòcrates ni reis els que parlaven valencià, ni els que feien les espadenyes, ni llauraven el camp, ni feien corvelles, ni portaven faixes de tela vella, ni obrien les séquies per al reg, ni sembraven o collien els horts... Era per variar el poble ras el que baix la imposició [im]moral del clergat *vivia* asfixiat i treballava per a la burgesia, i donava igual que fora Borbònic o Austríacista.

Les dècades anaren passant, el poder anava canviant de mans, però les coses anaven igual de fotudes per a la classe obrera. Aplegà l'any 1873 i amb la renúncia al tron del rei Amadeu I s'establí la Primera República, que durà 11 mesos a causa de la seua inestabilitat política que acabà amb un colp d'Estat militar ja en gener de 1874. Açò ocorregué perquè la gran majoria de la població era llauradora i analfabeta, a més d'apolítica. Aquella situació provocà que la república no tinguera més seguidors que l'escassa mitja burgesia, i per altra banda la minoria oligàrquica composta per l'alta burgesia i la noblesa, es decantava més per un règim monàrquic piramidal que els beneficiava. La inestabilitat política de la

república radicalitzava les postures republicanes, provocant fins i tot l'aparició d'un fort moviment obrer anarquista, sobretot al País Valencià, Catalunya, Múrcia, Aragó i Andalusia.

En acabar la Primera República començà la Restauració de la monarquia espanyola amb Alfons XII, passant per la regència de Maria Cristina d'Habsburg-Lorena i Alfons XIII fins la dictadura de Primo de Rivera que acabà al 1930, començant al 1931 la Segona República. Als anys de regnat d'Alfons XIII, el moviment obrer anava guanyant força, sobretot l'anarquista, que es caracteritzava per la seua agresivitat. Però més ho va fer a partir del 1928, durant la dictadura de Primo de Rivera, des de la clandestinitat.

A la Segona República, el govern provisional convocà eleccions generals, eixint el PSOE com a partit més recolzat, a més d'altres minoritaris d'esquerra. Mitjançant un ampli consens s'aprovà la Constitució del 1931 en la que es defensava la democràcia representativa i les llibertats, com ara la sobirania popular, aconfesionalitat de l'Estat, sufragi universal masculí i femení... Allò donà peu a que Catalunya, País Basc i Galícia votaren per primera vegada el seu Estatut d'Autonomia i començara així aquella nova via descentralitzadora. Però també fou un iniciador per a que la dreta s'escandalitzara i s'unira organitzant-se en la CEDA (Confederación Española de Derechas Autónomas), sent el partit més votat, encara que sense majoria absoluta aconseguí ficar-se al poder amb tres ministeris a les eleccions del 1933. Aquesta inclusió de la CEDA al govern de la república va fer remoure el moviment obrer provocant la Revolució d'octubre del 1934, que protagonitzaren Astúries i Catalunya, aplegant en el primer a abolir la moneda i la propietat privada, controlar la producció i crear un exèrcit proletari. I al segon s'aplegà fins i tot a proclamar l'Estat Català dins de la República Federal Espanyola per Lluís Companys, però aquest moviment nacionalista no fou seguit per l'obrer anarquista, cosa que facilità la repressió. No obstant al 1936, la coalició d'esquerres del Front Popular guanyà les eleccions per poc avantatge sobre la CEDA. A aquesta sèrie d'esdeveniments els acompanyaven actes extremadament repressius dels dos bàndols fins al punt que desencadenà la Guerra Civil.

Tots i totes sabem com acaba la història. El bàndol militar sublevat guanyà la guerra a mans del general Francisco Franco, el qual va sotmetre a l'Estat espanyol a una dictadura feixista durant quasi 40 anys fins la seua mort al 1975. Però aquest últim no va morir sense deixar els caps ben lligats, de manera que al 1969, el comitè del govern franquista designà a Joan Carles de Borbó com a successor del poder estatal.

Tot i això, al País Valencià començava a lliurar-se una batalla interna sense precedents, en la que es disputaven les corretges del futur del país. Tot començà a desenvolupar-se amb força al 1968, quan el valencià Joan Fuster escrigué el llibre 'Nosaltres els valencians', d'una extraordinària importància, ja que fou aquest el naixement d'un valencianisme modern i independent, separat del regionalisme espanyolista de l'època feixista, i amb representació política de manera clandestina, evidentment com totes les demás formacions polítiques considerades d'esquerres. Va ser aquella desbandada nacionalista la que arribada la mort de Franco, fou detonant de multitud de moviments valencianistes i sobretot sindicals arreu del país.

Però la dictadura no passà de vades i continuaren les mirades paranòiques entre afins al PSOE i al PCE, tot i sense ser en un principi cap dels dos influenciat pel moviment valencianista, sinó de caire absolutament espanyolista, al PCPV-PCE començà a créixer una concepció nacionalista del País Valencià, que acabà en abandons de membres i fins expulsions. De manera que, com a eixida segura de la dictadura de tot l'Estat espanyol, a les eleccions generals del 1977, els valencians votaren per majoria al PSOE. Cosa curiosa, ja que a les presons i comisaries sempre havien estat detesos anarquistes (aquestos ja en perill d'extinció. La dictadura havia eixugat tots els ànims anarquistes de l'Estat), comunistes i nacionalistes (d'esqueres), i mai membres del PSOE. No eren aquestos els que s'havien jugat el coll als carrers. La victòria *socialista* no era ni molt menys un reconeixement del que es va patir a la dictadura, però fou el que votà la majoria del poble. S'ha de dir que la victòria va ser realment de les esquerres en general i d'una manera absoluta a totes les circumscripcions. Així i tot, els partits majoritaris valencianistes PSPV (Partit Socialista del País Valencià, pel centre esquerra) i UDPV (Unió Democràtica del País Valencià, pel centre dreta) no obteniren representació parlamentària.

Els grups polítics que sí ho aconseguiren debien, mitjançant la constitució del plenari del País Valencià redactar l'Estatut d'Autonomia i no ho van fer. Situació que provocà al 9 d'octubre (diada del PV) del mateix any una gran manifestació de més de 500.000 persones entre gent d'esquerres i de dretes, valencianistes fusterians i blavers, regionalistes espanyolistes, UCD, franquistes..., a la ciutat de València demanant llibertat, amnistia i estatut d'autonomia. Però allò que els esquerrans entenien per estatut d'autonomia no era ni de prop el mateix que allò que consideraven els de dretes. Simplement coincidiren tots junts pels mateixos carrers.

A l'any següent, al 1978, els grups PSP (Partit Socialista Popular) i PSPV veieren més viable unir-se amb la resta de *socialistes* i ho feren amb el PSOE, formant el PSPV-PSOE, tot i no ser creat el PSPV per a adherir-se al PSOE. De la mateixa manera, una part important dels membres d'UDPV foren absorbits per la UCD, donant fi a les dos grans vies nacionals valencianes del país. Al final el que quedava no era altra cosa que per una banda catalanistes (PSPV-PSOE) i per altra anticatalanistes (UCD).

Aquestos dos grans bàndols foren els protagonistes majoritàriament del conflicte entre models de país, conegut com la Batalla de València. A les manifestacions i comunicats, els valencianistes-catalanistes comptaven amb paper i llapis, i els anticatalanistes amb ràdio, televisió, premsa escrita, en definitiva tot l'Estat al darrere.

L'origen del catalanisme al País Valencià és Fuster, però quin és el de l'anticatalanisme? Hem de tirar un poc enrere. El valencianisme de postguerra era únicament cultural, de manera que l'Editorial Torre, fundada per Xavier Casp i Miquel Adlert, era l'eina on publicar els primers assajos i textos literaris en valencià. Tot i això, hi hagué un enfrontament intel·lectual entre Joan Fuster i Adlert i Casp, per la raó que Fuster arribà a fer-se una figura important intel·lectualment, cosa que als fundadors de l'editorial no els sentava gens bé, i posava en perill el futur regionalisme que ells somiaven. De manera que reaccionaren i plantejaren que si la raó de la unitat política era la unitat lingüística, havien de negar la unitat de la llengua brutalment. En unitat política, Adlert i Casp es referien als Països Catalans que comentava Fuster al seu assaig, però interpretat com a Estat, situació que manipularen, ja que Fuster només plantejava els PPCC com una concepció purament cultural.

Açò provocà que l'emergent anticatalanisme nascut d'Adlert i Casp s'apropriara de la senyera tricolor de la ciutat de València com a símbol valencianista de tot el País Valencià, però la realitat és que aquell moviment era pur feixisme amb tot el clergat al darrere camuflat de valencianisme. Des d'aleshores, el sector més conservador i espanyolista es va fer veu dels eslògans anticatalanistes: 'mos volen fer catalans', 'ens volen furta la llengua', 'volen envair-nos', 'volen ser un imperi a costa nostra'... Fins el punt en que eixa gran mentida amb l'ajut d'una forta i violenta propaganda desembocà en el que hui tenim. El moviment obrer àcrata havia desaparegut quasi per complet, i les úniques alternatives proletàries eren els sindicats UGT i CCOO i el PSPV-PSOE i PCPV-PCE, totes dos interpretades pels espanyolistes dretans com a catalanistes. A la vista està actualment que els nacionalistes valencians són en una minoria blavers, i en la seua gran majoria catalanistes, tots dos accepten la unitat de la llengua, el terme País Valencià i la seua sobirania. Encara que siga en la senyera on divergeixen les idees. La resta que no accepta la unitat lingüística, i es fan cridar valencianistes, són en la seua totalitat espanyolistes acomplexats disfressats de valencianistes, i ni viuen en valencià ni els importa la llengua.

Tornant a la transició política valenciana, i tot i que la majoria valenciana havia votat les esquerres, la UCD, a través d'Emilio Attard trau el fantasma del *catalanisme imperialista* per a manipular i aglutinar la població valenciana ignorant (aquestos últims sempre han sigut la ferramenta dels pretendents al poder). Albinyana (PSPV-PSOE), el president del Consell preautonòmic del PV, tragué al balcó de l'ajuntament de València la senyera local, la quatrribarrada amb l'escut de Pere el Cerimoniós i la bandera espanyola. Aquestes dos postures representades en Attard i Albinyana inclouien, per la banda valencianista-catalanista: Unitat de la llengua, Senyera quatrribarrada (del penó de la conquesta) i el terme País Valencià. Per l'altra, l'espanyolista i regionalista-secessionista (blavers): Llengua valenciana, Senyera coronada (amb franja blava) i el terme Regne de València. I encara hui la majoria (no tots) dels blavers parlen castellà i no tenen una concepció nacional o identitària del País Valencià, o del Regne de València.

A la majoria de circumscripcions municipals guanyà l'esquerra (molt important dir que els alcaldes de les tres capitals de província foren d'esquerres), situació que enfrontà des de la por la dreta més feixista junt amb el blaverisme espanyolista. Cada manifestació al País Valencià era un camp de batalla violent en la que la dreta treia fins les pistoles i arribà a atemptar amb explosius casolans contra Joan Fuster i Sanchis Guarner amb una impunitat absoluta.

Una de les claus de la manipulació a mans dels ucedistes i blavers espanyolistes era el diari Las Provincias, dirigit per aquells temps per María Consuelo Reyna, que pel 1976 havia donat suport al valencianisme (aleshores pràcticament central) emprant el terme País Valencià i promocionant la quatrribarrada a tota plana, però dies abans de la manifestació del 9 d'octubre del 1977 capgirà la seua orientació radicalment donant suport a UCD i al moviment blaver que aleshores ja estava contaminat d'antivalencianisme i repuslava tot allò que sonara a alliberament nacional, tradicionalment d'esquerra i catalanista. El negoci del *periodisme* era més rentable en aquell moment si es ficava de costat dels

dretans, així que no dubtà en repetir els mateixos lemes que ells. La jugada li va eixir rodona a la directora castellanoparlant.

Més tard, al 1979, Albinyana i el PSPV-PSOE abandonaren el Consell preautonòmic del PV pels vots del ple del Consell, ja que no obstant ser president per majoria de parlamentaris, al Consell fou minoria. Albinyana arribà a prendre la presidència del Consell com el d'un país autònom, cosa que a la part PSOE de la coalició no li sembla bé i el refrena en les seues aspiracions valencianistes. Mai el PSOE s'havia cregut la història del valencianisme com a moviment polític nacionalista i cultural, era una formació política purament espanyolista. Després del fracàs del PSPV-PSOE, entrà la UCD a presidir el Consell a mans d'Enrique Monsonís.

L'Estatut d'Autonomia fou una altra de les claus del procés de la transició valenciana, pel qual, bé mitjançant l'art. 151 que donava al PV la categoria de nacionalitat històrica a l'igual que Galícia, Euskadi i Catalunya, i la dotava d'una major autonomia. O per l'art. 143 caracteritzat per la mancança d'autonomia i reconeixement històric. Si s'accedia per la via de l'article 151, l'Estatut s'havia d'aprovar pel plenari de parlamentaris, de majoria esquerrana, i si s'accedia per l'article 143 no. Per tant, amb minoria parlamentària, la UCD accedí pel 143.

Per tal de reforçar aquell espanyolisme injectat per via intravenosa a bona part dels valencians, el 23 de febrer de 1981, hi hagué el colp d'Estat al Congrés dels diputats, on al País Valencià i amb molta més força a la ciutat de València fou extremadament violent i repressiu, fins al punt de ser envaïda per les forces d'ocupació amb tancs i armament militar. La raó d'aquella operació feixista fou evitar la possible dissolució de la unitat de l'Estat espanyol.

Al març de 1981, es reuneix a Benicàssim la comissió redactora de l'Estatut. Sent aquest un acord de mínims on entre d'altres, la UCD assumeix en un principi el terme País Valencià i el PSOE la senyera amb franja blava. No obstant, a l'hora de formalitzar el pacte al Congrés dels diputats, la UCD, de manera deslleial i per tal de rebaixar les aspiracions sobiranistes del País Valencià opta per atorgar-li el terme Regne de València. De manera que, per majoria esquerrana (PSOE) de vots, l'Estatut torna de nou a ser debatut a la comissió constitucional. A la fi, Emilio Attard, per part de la UCD, i mitjançant un pacte entre Abril Martorell (UCD) i Alfonso Guerra (PSOE) imposa en Madrid el terme Comunitat Valenciana. De tal forma que la dreta, tot i ser minoria al País Valencià, acabà imposant tots els seus símbols tan importants en política. Així que a juliol del 1982 entra en vigor l'Estatut d'Autonomia.

Doncs bé, a partir d'aquest moment el País Valencià pateix el govern d'un PSOE descaradament espanyolista, i més tard i fins el dia de hui, un saquejament sense precedents per part del Partido Popular. Tots dos descoratjant el poble valencià, buidant-lo de qualsevol indicatiu d'identitat valenciana i comprant-lo amb paraules sense cos, despotisme i vanitat. Els valencians s'han convertit en cadàvers diambulants pels carrers de l'especulació urbanística.

Quins han sigut els traumes del País Valencià? Per què és a hores d'ara una societat tan espanyolista i lobotomitzada? Què ha passat amb el fort moviment anarquista de les primeres dècades del segle XX? Per què ens trobem en aquesta pobra i llastimosa situació?

L'anarquisme era un moviment extremadament defensat pels valencians, un moviment obrer i lliure de cap dominació ni aspiració política. La dictadura fou eterna i eixugà els esperits rebels de l'anarquisme. En temps de transició política, l'anarquisme ja havia quasi desaparegut de les primeres files de la lluita obrera, sent substituït pràcticament per complet pel sindicalisme burgès i el nacionalisme valencià com a recurs de la classe treballadora i valenciana. La manipulació de Las Provincias a mans de la UCD, el seu Estatut centralista i la desviació de l'atenció cap a altres vies sense rumb foren les causants de l'extirpació de la consciència col·lectiva de País Valencià i de qualsevol moviment obrer. Ara és Canal 9 (RTVV) en la televisió l'eina del PP, l'Estatut és una burla als valencians i el saqueig i abandó dels pobles menuts el recurs més habitual. Però el principal problema de que aquest país va ser la mentida de l'anticatalanisme, que encara hui continua confonent i desvalencianitzant els propis valencians. Ens entretenen mentre ens barallem per qüestions de noms i colors, en compte de fer força junts en la lluita obrera i valenciana, tot mentre ells s'omplien el pap i no ens deixen ni les molles.

Aquesta és la trista, trista història del meu país. És necessari conèixer tot l'ocorregut per a entendre l'actualitat. Per aquestes raons, la majoria de gent que hui en dia es considera anarquista al País Valencià i utilitza ordinàriament el valencià per a expressar-se en qualsevol àmbit, començà a despertar el seu esperit amb el moviment valencianista, i té per tant una consciència de valencianitat molt aferrada, quasi tant com l'odi irrefrenable a qualsevol Estat, qualsevol.

A.L. Rumbau